

Christus toebehoordet, Gij herinnert u de tijd en de omstandigheden, de duisternis, benauwdheid en slavernij die daaraan voorafging, en de verlossing in de zoete vrijheid toen genoten ; en toch blijft gij onvoldaan. Gij hebt behoefte dat de Heere andermaal verschijne; gij moet **eene** andere toelaching, een ander woord, een ander gunstbewijs, eene andere **belofte**, eene andere getuigenis, en zonder die zinkt uwe ziel vaak **in** twijfel en **vreeze**. Nu, dit is het pad in hetwelk de meesten van Gods heiligen wandelen ; ik zeg niet allen, omdat sommigen meer beweldadigd worden met eene blijvende getuigenis, Doch ook dezen hebben groote nederzinkingen en zware beproevingen. De meesten echter gaat het zeer bij afwisseling, op en neder in den weg. Somtijds worden zij gezegend met eene toelaching van des **Heeren** vriendelijk aangezicht; en dan weder valt er zulk eene donkerheid op hun gemoed, dat zij nergens schier eenig bewijs aanschouwen. Nu eens schijnt de zon met **liefelijke** klaarheid; maar straks wordt het tooneel met donkerheid **bek**dekt, en zij zinken wederom in twijfel, schuld en **vreeze**. Maar dan verschijnt de Heere wederom, **en** zij lieven, hopen en verblijden zich wederom ; en **zoo** gaan zij voort, al veranderende en afwisselende gelijk een April-dag, **Zoo** gaan zij voort totdat ten laatste het einde daar is, en het tooneel der zichtbare dingen gesloten wordt. Wanneer gemeenlijk de Heere verschijnt, al hunne twijfelingen, **vreezen** en duisternis wegneemt, en hun geeft een gezegend ontslag om aan Zijnen boezem eeuwige rust en vrede te genieten.

AMEN.

GEMEENSCHAP MET DEN ZONE GODS.

LEERREDE OVER 1 COR. 1 : 9. „GOD IS GETROUW, DOOR WELKEN GIJ GEROEPEN ZIJT TOT DE GEMEENSCHAP VAN ZIJNEN ZOON JEZUS CHRISTUS, ONZEN HEEL”

1) Wij leven in eene wereld van verandering, Zelfs de afgaande tijd des jaars, de korte dagen, de lange duistere nachten, de verwelkte bladeren onder onzen voet vertreden liggende, het veranderde gezicht van onze velden en hoven, alles herinnert ons, dat wij **eene** wisseling ondergaan, — dat de warme, blijde dagen van den zomer zijn voorbijgegaan, en dat de koude, neerslachtige winter gekomen is. En **keeren wij** onzen blik van het aanschijn der natuur en de nevelachtige November-lucht tot de beschouwing van den politieken hemel, o welke donkere wolken vertoonen zich aan de kimmten, en verspreiden zich over het tegenwoordige tooneel. Hoe rijk aan gewichtige gebeurtenissen is het jaar, dat nu zijn einde nadert. Hoe waren de weinige onheilspellende woorden, aan den eersten dag des jaars door een machtigen potentat gesproken, gelijk aan de wolk, die de knecht des profeten in de verte zag ter grootte van eens mans hand; en boe heeft die wolk zich hoe langs **zoo** meer over de hemelen verspreid, totdat zij eindelijk in **eenen** storm uitbrak, waardoor de vlakten van Italië met bloed gedoopt werden, En schoon thans eenige schorsing aan de bloedtooneelen gesteld is, en de beangstigende golven voor **eenen** tijd rust schijnen te eischen, nochtans zijn overal des menschen harten bezwijkende van vrees. Oorlogen en geruchten van oorlogen doen de volken beven; een krijgshaftige geest verspreidt zich zelfs door ons eigen land, hoewel meer van verdedigenden dan aanvallenden aard; en over het algemeen deelt men de gevoelens, dat weldra ons land zal moeten deelnemen in den **vreeselijken** en wanhopigen strijd, ten aanzien van zelfbehoud, Ik wil in dezen geen schrik aanjagen, maar ook behoor ik niet tot hen, die, hetzij natuurlijk of geestelijk roepen: „**Vrede**, vrede en geen gevaar!” Ik vrees niet zoozeer den vijand daar buiten, dat wij zouden hebben verloren onze **eenigste** ware veiligheid in huis, als wij dat den Heere, onze eenige wezenlijke toevlucht, hebben verlaten en den rug toegekeerd;

en dat Hij **alzo** wrake zal nemen over onze volkszonden, om ons met volksstraffen te kastijden. Doch ik ben geen staatkundige; ofschoon ook geen opmerker der dingen, die voor alles zijn oog sluit, want ik **begeer** in al de gebeurtenissen te zien de souvereinheid **Gods**, en de toekomst van dien gezegden tijd, wanneer de oorlogen een einde zullen nemen, en de kennis des **Heeren** de aarde zal bedekken, gelijk de wateren den bodem der zee. Intusschen richte de Heere onze harten tot Hem, en geve ons te gelooven en te gevoelen, dat bij al de wisseling van **alle** dingen er Een is, die niet verandert; dat Jezus Christus gisteren, en heden en tot in eeuwigheid dezelfde is; dat wij door het geloof in Hem en door de werkingen des gezegden **Geestes** in ons hart, Hem daar ontdekkende en plaatsbereidende, een onbewegelijk Koninkrijk ontvangen, dat **schoon** de aarde bewogen **en** de bergen verzet worden in het harte der zee, God Steeds onze toevlucht is. eene krachtige hulp in benauwdheid (Ps. 46 : 1, 2); dat te midden van de **bewegingen** des legers en het zinken van **troonen**, Zijn troon vast staat; dat veeleer de sterren uit hare plaats zullen vallen, dan dat **Gods** **gunst**-volk zal verloren gaan uit Zijn hart of hand. Het zal **wél** zijn, als wij te midden van alle wisselingen onzer harten den Heere kunnen toevertrouwen, want gelijk de Apostel zegt in onzen tekst : „**God** is getrouw”; — het zal onze barmhartigheid zijn als wij steunen mogen op Zijne verbondsliefde en **overvloeiende** genade, en Zijne **genadenoodiging** opvolgen : „Ga henen, Mijn volk! **ga** in uw binnenste kamers, en sluit uwe deuren na u toe; verberg u als een' kleinen oogenblik, totdat de gramschap **overga**.” (Jes. 26 : 20).

De gemeente van Corinthe was in sommige opzichten een zeer hoog bevoorrechte gemeente, en nochtans zeer in wanorde. Het laat-zich in onze dagen moeilijk begrijpen, hoe **eene** gemeente van Christus schuldig zou kunnen wezen aan zulke onordentlijkheden als zich in Se Corintische vertoonden : dat de een, b.v. in overspelige gemeenschap leefde met **zijns** vaders vrouw; dat anderen zich dronken ongedaan durfden begeven tot het Avondmaal **onzes Heeren**; dat in hunne gemeentelijke vergaderingen de een voortbracht zijnen psalm, een ander **zijne** leer, en een derde zijne verklaring, waardoor het huis des gebeds tot een ware Babel gemaakt **werd**. En evenwel, **niet**-tegenstaande al die onreinheden, voor ons zoo waarschuwend, zegt de Apostel tot hen, „**dat** het hem aan **geene** gave ontbrak, verwachtende de openbaring van onze **Heere** Jezus Christus? Hij dankte God **altijd** „van wege genade **Gods** die hun gegeven was in Christus Jezus”; en dat zij „in alles rijk geworden **waren** in Hem, in aller rede en **kennis**.” **En** tot bevestiging des gemoeds onder hen, die door innerlijke wanorde bedroefd en be-

nsuwd veel geschud werden met twijfel en **vreeze**, of God wel in hun midden kon wezen, leidt hij hen tot een afzien van den veranderlijken mensch, om hunne **oogen** te vestigen op **eenen onveranderlijken** Jehovah, en zegt in de woorden van onzen tekst : „*God is getrouw, door Welken gij geroepen zijt tot de gemeenschap van Zijnen Zoon Jezus Christus onzen Heer.*” Drie Voornamen rustpunt & schijnen deze woorden meer bijzonder aan te wijzen.

I. *Krachtdadige roeping.*

II. *De vrucht derzelve*, — gemeenschap met Jezus Christus.

111. *De getrouwheid Gods*, — om al hunne behoeften te vervullen,

1. Geroepen te zijn van God ligt ten fundament van alle levende Godzaligheid. Het is de eerste intrede in het leven des geloofs; de **eerste** stap op den nauwen en **engen** weg; de **eerste** vrucht en **kenteeken** van uitverkiezende genade, en **onafscheidelij k** van reechtvaardigmaking en zaligheid, **Alzoo** spreekt de Apostel : „**Die** Hij voorgekend heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd ; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt.”

Maar als wij de getuigenis **Gods** in de Schrift inzien, dan zullen wij daar **eene** tweërlei roeping vinden. Er zijn, wat ik mag noemen, **eene algemeene** en **eene** bijzondere roeping; en deze twee moeten zorgvuldig onderscheiden worden. De Heere zelf zegt : „**Velen** zijn geroepen, maar weinig uitverkoren.” Daar stelt Hij een scherp onderscheid **tusschen** de vele geroepen en de weinig uitverkorenen, duidelijk aanwijzende, dat er **eene** roeping is, die niet verbonden is met uitverkiezing; en dat velen kunnen geroepen worden, die nochtans niet **behooren** tot die uitverkorenen, welke het eeuwige leven zullen verwerpen. Laat ons deze tweërlei roeping dan nader beschouwen, want gij kunt de **eene** bezitten, **zonder** te andere te genieten. Van deze waarheid zijn wij **zelven** levende getuigen, want wanneer wij terugzien op den weg, welken de Heere ons in Zijne voorzienige **bedeeling** leidde dan kunnen wij zien, dat **wij** eertijds **deelgenooten** waren van **eene algemeene-zonder deel** te hebben **aan eene** bijzondere en krachtige roeping,

1. De Heere nu roept *door Zijne voorzienigheid*. De beste wijze om dit duidelijk te maken is, door een terugblik op onzen **weg**. Herinnert **gij** u niet deze en **gene** voorzienige **tusschenkomst** op uw pad, ten goede? Richtte Hij u niet van het **krankbed** op, hetwelk door alle omstanders uw **doodbed** geacht werd? **Zijt gij** niet op treffende wijze bewaard geworden in,

wat men noemt ongevallen, of bewaard gebleven te midden van droevige ongemakken, toen anderen aan uw rechter- en linkerzijde vielen? Heeft de Heere niet vaak en onderscheidenlijk **Zijne** rechterhand uitgestrekt om u te voeden, te **kleeden**, schier wonderbaar in uwe tijdelijke behoeften te voorzien; vrienden te verwekken toen zulks **noodig** was; ja in talloos andere wegen Zich openbaarde, zoodat gij inderdaad wel **steekeblind moogt** wezen om niet te zien, dat er een God is die opzicht over uwen weg heeft? Dit waren de roepingen **Gods** in Zijne voorzienigheid, om er Zijne hand in te zien, en Zijnen **grooten** en heerlijken naam te **vreezen** en lief te hebben. Doch **wij** waren in **dien** tijd blind en zagen ze niet. Toch waren zij niet minder wezenlijk; haar niet te zien was onze zonde, en zonder **Gods** genade **zoude** onze verdoemenis daarom gewis zijn.

2. Wederom, God riep ons *somtjids door verdrukkingen*. „De stem des **Heeren** roept tot de stad: hoort de roede, en wie ze besteld heeft.” (**Micha** 6 : 9.) De roede heeft eene stem, ook al zijn de ooren doof om te **hooren**. Gij hadt verdrukkingen, en die alle hadden eene waarschuwendende stem. Elke krankheid was eene waarschuwing des doods; elke familie-berooving sprak tot u van een kuil des **grafs**; elk verlies in uwe zake riep u toe de wereld niet lief te hebben, noch van het geld uw God te maken; elke smart en grieving, die gij bij anderen **ontwaardet** waren als **zoo** vele getuigenissen. dat de oordeelen **Gods** zich over de aarde **uitbreiden**, en dat de inwoners der wereld door dezelve geroepen worden gerechtigheid te **leeren**.

3. Dit zijn roepstemmen in de voorzienigheid. Nog luider klinkt de stem des **Heeren** in de bediening des *Evangelie's*. Uw deel was te wonen onder eene bediening des Evangelie's. Bij herhaling klonk het woord der waarheid in uwe **ooren**. **Zoo** vaak u verkondigd werd bekeering, en gij vermaand werdt tot geloof, gewezen op den weg der zaligheid, en u gezegd werd, dat **eene** nieuwe geboorte onafscheidelijk was van zaligheid, — hadt gij eene roepstem, eene luide roepstem, hadt **gij** slechts **ooren** gehad om te **hooren**.

4. Doch er is een andere, een nauwer en meer personeele weg, in welken de Heere uitwendig roept, als onderscheiden van Zijne bijzondere, inwendige roeping door genade; en die is door de *werking eener natuurlijke consciëntie en de overtuigingen door de bediening des Woords voortgebracht*. De consciëntie is **Gods** stedehouderes in het binnenste: die, schoon droevig bevekt en ontreinigt door den val, toch haar ambt vervult van getuigen, totdat zij wederstaan en toegeschroeid is; en **zoo** vaak de consciëntie spreekt **en** de ziel op die stem beeft, mogen **wij** zeggen, dat God den mensch roept tot bekeering.

Op deze vierderlei wijze nu roept God den **menschen** kinderen.

In **grooter** of geringer mate, meer of minder duidelijk, hadden wij allen deze roepingen. Wij mogen die hebben verzuimd, geminacht, er doof voor geweest en versmaad; toch waren zij niet minder roepstemmen van den Hemelschen Majesteit. Maar die alle, hoewel genoegzaam om ons elke verontschuldiging te **benemen**, zijn ongenoegzaam, tenzij God ze krachtig make aan het harte, **Wat** ook anderen mogen denken en zeggen, niets keert mijn hart tot den Heere dan Zijne eigene genade, Ik had de krachtigste roepstemmen zooals ik heb opgenoemd, weinigen misschien met meer kracht, maar **geene derzelve** noch alle tezamen gaven mij een greintje waar geloof of wezenlijke bekeering, bracht mij uit de wereld noch leidde mijn voet op den weg der waarheid en der gerechtigheid. Er is dan eene bijzondere roeping; en deze roeping is alleen krachtig tot zaligheid der ziel. De Beere wilde de zaligheid niet aan een **gemeenen** weg vastknoopen. Hij heeft Zich voorbehouden de boodschap met eigen hand toe te passen. Voor de vaten der barmhartigheid ware het ongenoegzaam het Woord der waarheid te **hooren**; Hij zelf wilde dat aan het hart bezegelen. En deze bijzondere roeping onderscheidt het volk van God want zij zijn „ heilige broeders, der Hemelsche roeping deelachtig, grijpende naar het eeuwige leven, tot hetwelk gij ook geroepen **zijt.**” (1 Tim. 6 : 12.)

Het kan zijn, dat gij of sommigen uwer bezorgd **zijt** te weten, hetzij gij deze bijzondere roeping **Gods** deelachtig werdt, Dat gij die genoemde algemeene roeping kent bij ervaring kunt gij niet loochenen, maar gij moet kennis omdragen of God iets voor u deed door Zijnen Geest en genade, Welnu, ik wil u eenige kenteekenen geven van eene bijzondere roeping. Ik zal den standaard niet boog stellen, opdat ik niet uitsluite iemand dien de Heere er onder stelde ; maar zal zekere kenmerken en bewijzen bijbrengen, welke altijd een wezenlijk werk der genade in het hart vergezellen, opdat gij uwe zielsondervindingen **daar-**mede zoudt vergelijken, en **alzo** eenig bemoedigend getuigenis kondt opzamelen, dat gij beweldadigd werd met de bijzondere, krachtige roeping, waardoor **Gods** levendgemaakten van anderen onderscheiden zijn.

I. Het eerste bewijs, **gelijk** het de eerste vrucht is **eener bijzondere**, krachtdadige **roeping**, is *de inplanting van Goddelijke vrees in het harte*, en daarom genoemd : „het beginsel der wijsheid,” Deed God iets voor u door Zijnen Geesten genade, **Hij** deelde deze **Goddelijke** vrees uwer ziel mede; en zij is nu, ja nu in u, eene fontein des levens, om af te wijken van de strikken des doods.” Zij is inderdaad een voornaam gedeelte van die fontein des waters, waarvan de Heere tot de **Samari-**taansche vrouw sprak, toen Hij **zeide** : „**Het** water, dat Ik Hem geven zal, zal in Hem worden eene fontein des waters **sprin-**

gende tot in het eeuwige leven." Het eerste kenmerk dan van Goddelijke vrees is, **dat zij eene** levensfontein, eene springende fontein des levens is, Een ander kenmerk van Goddelijke vrees is, dat men „door de **vreeze** des **Heeren** afwijkt van het-kwade." (Spreek. 16 : 6.) Is er bij u afwijking van het kwade? Beschouwt deze beide kenmerken. Zaagt gij het kwaad der zonde, en vloodt gij dat? Vindt gij in u eene fontein des levens springen, waardoor gij, de strikken des doods ziende, u daarvan afwendt? Er is geen bewijs, dat iemand de **vreeze** Gods bezit, tenzij hij ziet en zich afkeert van de strikken des doods. Een derde kenteeken van deze **vreeze** Gods is, dat zij een der eerste dingen is, waaraan een kind van God een **nieuw** gevoel in zijn binnenste herkent, eene verborgen bezitting, die **hij** voor duizend werelden niet wilde missen, Zij is eene altijd springende fontein, en daarom moet hij altijd meer of minder bewustheid hebben, dat zij zijnen boezem bewatert. Daarom moet hij ook soms haar rijzen en dalen bemerken ; en **dewijl** zij werkt in heiligen eerbied tot God, overtuiging van **zonde** en afscheiding van het kwade, heeft de deelgenoot van haar **zoover** een innerlijk bewijs, dat zij zijn schat is. Doch gij zult zeggen : Ik hoop die **vreeze** Gods in mijn hart te hebben: maar ik ben vaak in twijfel of het de rechte **vreeze** wel is. — Geen wonder, omdat **er** zich veel slaafsche vrees onder mengt, van welke vrees de Heilige Schrift zegt, dat zij pijn heeft, en welke niets dan volmaakte liefde buiten drijft. (1 Joh. 4 : 18.) Dit is de slaafsche vrees, en bij een kind van God mengt deze zich maar al te zeer met de kinderlijke vrees ; in zijn gemoed komen **twijfelingen** of zijne vrees **de** reine, kinderlijke **vreeze** is, of alleen de **vrees**, die pijn heeft, welke geestelijk- noch zaligmakende is. Doch gelijk de belofte luidt : „**de** meerdere zal den mindere dienen;" en daar is een aanwassen in de genade en kennis van onzen Heer en Zaligmaker Jezus Christus, de kinderlijke vrees zal aanwassen en de **slaafsche** vrees zal afnemen, totdat de volmaakte liefde komt en haar volkomen uitwerpt,

2. Een ander bewijs van geroepen te zijn door Zijne bijzondere roeping is **bekeering van zonde**. Jezus is „verhoogd om te zijn een Vorst en Zaligmaker, om te geven bekeering en vergeving van zonden ." Die twee gaan samen. Wanneer Hij bekeering geeft schenkt Hij ook vergeving; waar Hij vergeving schenkt besteedt Hij bekeering. Paulus prediking was: „Bekeering tot God en geloof in den Heere Jezus Christus." (Hand. 20 : 21.) En het antwoord door Petrus gegeven aan hen, die verslagen zijnde in het harte en vraagden, wat zij doen moesten om zalig te worden, was : „Bekeert u tot vergeving van zonden." Elk kind van God wordt gebracht tot berouw over zijne zonden, en door bekeering die verzoekende, Maar gij **zegt**: heb ik be-

keering? De natuur en grootte mijner zonden aangemerkt, voorzeker, **indien** ik een bekeerd zondaar was, **ik zou ze** den ganschen **dag** betreuren en beweenen. Gij zijt vaak **zoo** hard, duister, koud en doodig, en dat brengt twijfel in het gemoed. Hier nu moeten wij wederom onderscheid maken fusschen Goddelijke droefheid over de zonde, welke gevoeld wordt in het geestelijk gemoed, en die hardheid en duisterheid van ons **vleeschelijk** bedenken, dat steeds vijandschap is tegen God, en waar geloof noch liefde, bekeering noch iets goeds in is. Doch er waren tijden wanneer uw hart, onder bijzondere invloeden, **verteederd** en vernieuwd was voor God; de zonde in waarheid betreurd: waarlijk gevoeld, dat het een kwaad en bitter ding is te zondigen tegen zulk een goeden, heiligen, **grooten** en heerlijken God; — toen was de rots vermurwd, het harde hart verbroken, de **oogen** vloeiden van tranen, en de zwellende borst was schier gereed te breken in boetvaardige droefheid over uwe zonden en over de smarten en het lijden van den Zoon en het Lam Gods, en gij kondet niets dan u **zelven** verfoeien in stof en assche voor Zijn heilig, hartdoorzoekend oog.

3. Een ander bewijs van de weldaad der bijzondere roeping, is deelgenoot te zijn van *den Geest der genade en der gebeden*. Gezegend zijn met den Geest des gebeds, en door dezen toegang te vinden tot den troon der genade; bekwaamd te worden om met God te worstelen gelijk Jacob met den Engel, en door gebed en smeeking zegeningen te erlangen van den troon des Allerhoogsten, — dit is **eene** der Gods getuigenissen van Zijne bijzondere gunst, want Hij zegt: „**Over** het huis van David en over de inwoners van Jeruzalem zal Ik uitstorten den Geest der **genaden** en der gebeden.” En ziet de vrucht daarvan: „**Zij** zullen Mij aanschouwen, Dien zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen, als met de **rouwklage** over een **eenigen** zoon; en zij zullen over Hem bitterlijk **kermen**, gelijk men bitterlijk kermt over **eenen** eerstgeborene.” (Zach. 12: 10). Let op het -verband van deze twee **bewijzen**: den Geest des **gebeds** en der waarachtige bekeering. Waar de Geest der genade en der gebeden **is**, daar paart zich bekeering samen; en deze zal Evangelische bekeering en droefheid zijn, ontspringende uit een beschouwen van den **gekruisten** Zoon Gods door het geloof. Welk **eene** gezegende **keten** vereenigt elke Christelijke genade! Hoe groeien de vruchten des **Geestes** als een tros aan den levenden tak! Hoe bindt zich bewijs aan bewijs door een koord, die niet verbroken kan worden! Hoe veilig, hoe zeker is het pad des Christens! Zoekt **klaarder** bewijzen dan **waar gij** in wandelt?

4. Een ander kenmerk is een *Zevend geloof in den Heere Jezus Christus*. Dit hebben wij niet **zoo lang** wij onder de wet

zijn, in slavernij onder hare verdoemenis en vloek. De **Heere Jezus** is nog niet bevindelijk ontdekt geworden, en derhalve, kan er geen -waar geloof in **Hem zijn**. En schoon wij van Hem mogen **hooren** en beproeven in Hem te gelooven, nochtans hebben wij zulk eene kennis niet aan Zijn Persoon en werk, als ons troost, vergeving en vrede kan brengen, Doch vroeger of later behaagt het **den gezegenden Geest Christus** te ontdekken aan de ziel, **die Hij krachtdadig** vernederde onder de schuld **der zonde**, en afsneed van alle **wettische hoop** en **nederwierp** voor God **in** het stof, Deze genadige ontdekking en openbaring van den Heere Jezus Christus verwekt een levend geloof, om te zien op Hem, in Zijnen naam te vertrouwen, op **Hem** te steunen **als** een- nagel, verzekerd in eene vaste **plaats**, en Hem te omhelzen in het hart als ons van God geworden tot wijsheid en gerechtigheid, heiligmaking en **verlossing**. Velen van **Gods** volk zijn opgesloten onder de-wet, schoon inderdaad niet verstoken van geloof, want zij gelooven in de gerechtigheid en heiligheid **Gods**, ten aanzien hunner eigene veroordeeling, noch zonder begeerte naar 'den Heere Jezus Christus; doch zonder dat geloof, hetwelk hun verzekerd besef geeft van hun aandeel in Zijn verzoenend bloed en volbracht **werk**. Hebt gij niet gevoeld,- of gevoelt gij niet, dat gij met al uwe **gebeden** en begeerten niet kunt gelooven in den **Zone Gods**, dat het geloof de absolute gave **Gods** is, en Zijn vrij welbehagen, waar Hij die dierbare genade **geven** wil? Maar zij, die gezegend werden met eene openbaring van den Heere **Jezus kunnen**, onder het zoete genot of de gezegende herinnering, met geloovig opzien naar den Hemel, eene innerlijke getuigenis bezitten dat zij in Zijnen gezegenden naam gelooven, en dat Hij hunner ziele dierbaar werd.

5. Een ander kenmerk van de bijzondere roeping **Gods** is *een ontdekking van de kwaden onzes harten*. Besloten in ongelooft en eigengerechtigheid namen wij **geene** notitie van de zonden **onzes** harten; maar toen bij het licht van des **Heeren** aangezicht elke schuilhoek geopend werd, openbaarde elke gedachte des harten haar kwaad, haar duurzaam wezenlijk kwaad. Dit gaat altijd vergezeld met zelfverfoeiing en walging; want wanneer wij het licht zien in **Gods** gezegend licht en Zijne heerlijke volmaaktheden beschouwen bij onze verborgene **ongelijkvormigheden**, dan gaat het ons als Daniël, wiens sierlijkheid veranderde in verderving (Dan. 10 :8), en gelijk het **Jesaja** ging, toen hij **zeide**: „Wee mij! want ik verga, dewijl ik een man ben van onreine lippen, en ik woon in het midden van een volk, dat onrein van* **lippen** is, want mijne **oogen** hebben den Koning, den Heere der heirscharen gezien.” (Jes. 6:5,) Zoo was **het** ook met den aartsvader **Job**, wanneer hij **zeide**: „Met

het gehoor des oors heb ik U gehoord; maar nu ziet U mijn oog; daarom verfoei ik mij en heb berouw in stof en assche.” (Job 42 : 5, 6.) **Wanneer** God de majesteit Zijner tegenwoordigheid ontdekt, dan stelt Hij het gericht naar het richtsnoer en de gerechtigheid naar het paslood. (Jes. 28 : 17.) **Alzoo** doorwondt Hij het hoofd van des Goddeloozen huis, **ontblootende** den grond tot den hals toe, (**Hab.** 3 : 12); wegnemende de wisselkleederen, en de manteltjes, en de hoedjes, en de buidels, de spiegels, en de fijnlinnen deksels, en de huldoeken, en de sluiers, zoodat er voor specerij stank gevonden wordt, en **lossigheid** voor **eenen** gordel, en kaalheid in plaats van haarvlechten, en omgording **eens** zaks in plaats van een wijden rok, en verbranding in plaats van schoonheid, (Jes. 3 : 22—24.)

6. *Liefde tot* de broeders is een uitstekend kenmerk van Gods bijzondere roeping. Johannes althans stelt het vooraan in rang : „Wij weten — zegt hij — dat wij uit den dood zijn overgegaan in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben, Gij moet de broeders liefhebben als gij den Heere, den oudsten Broeder bemint; want „een iegelijk die lief heeft **Dengene**, die geboren heeft, heeft lief **dengenen** die uit Hem geboren is.” En Johannes verklaart, dat het de onbeschaamdste leugen is te zeggen, dat wij liefhebben Hem, dien wij niet zagen, wanneer wij niet liefhebben **degenen**, die wij **zien**. Velen van Gods kinderen weten niet te spreken van **grootte** openbaringen, noch van diepe ondervinding van Wet of Evangelie, die nochtans dat ondubbelzinnig kenmerk bezitten, dat zij des **Heeren** volk liefhebben ; menigeen schroomt te spreken van hetgeen God aan zijne ziel deed, en schrikt bovenal terug van een vermetele **eisch** of vertrouwen, schoon **zij bewijzen** den beelde van Christus **Jesus** te omhelzen in **Zijne** heiligen, in welk een **uitwendigen** staat zij die ook mogen aantreffen, Daarom spoort dit kenmerk op in uwe harten; God heeft het zelf **aangewezen**; het moge uw vaak **zoo** onvruchtbaar en duister pad verlichten en u een bewijs zijn, terwijl anderen schijnen uittevalen van hunne vastigheid,- en u schier overweldigd laten met twijfel en **vreeze**.

7. *Eene goede hope door genade* is een ander bewijs van bijzondere roeping, waardoor gij de stormende zeeën mocht trotseeren, uw anker geworpen hebbende achter het voorhangsel ; en deze is een goede ankergrond, want het is niet **minder dan** de heilige **menschheid** van **den Zone Gods** ons ten goede in de tegenwoordigheid Gods. Bevondt gij het nooit, dat wanneer geloof en liefde schier opgedroogd schenen in het harte, en vaak elk **bewijs** bijna **verdwenen was**, er dan iets verborgens in u was, dat u steeds deed hopen op den Heere? **David** beoedigde ook **alzoo zijne** ziel, zeggende : „**Wat** buigt gij u

neder, o mijne ziel! en zijt onrustig in mij ? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven." Baren en golven van **beproeving** en verzoeking waren over zijn hoofd gegaan; zijne ziel was van hare vastigheid en vertrouwen nedergeworpen en onrustig en benauwd in zijnen boezem, Maar de hope kwam tot zich **zelve**, vergaderde hare krachten en, haar binnenste gezellin — de warme en gevoelvolle vriendin aansprekende -- beveelt zij haar van zich **zelve**n af te zien en op God te hopen, want zeker is het, de Heer zou ook van **Davids** ziel lof ontvangen voor de menigvuldige verlossingen **Zijns aangezichts**. Kent gij niet dezelfde bevinding, dat de zinkende hoop **verlevendigde**, schoon onzichtbaar, **tot** vastheid aan haar **steunpunt**; en hoewel de golven en baren van twijfel en **vreeze** het ranke vaartuig der ziel op- en nederwierpen, er nochtans iets was, dat vasthield aan den gezegenden Heere?

8. *Geestelijke gezindheid*, van welke wij lezen, dat het leven en vrede is (Rom. 8 : 6) is een ander gezegend bewijs, dat wij gezegend zijn met de bijzondere roeping. Niemand dan de deelgenooten **eener** Hemelsche geboorte gevoelen, dat **Hemelsche** dingen hun element, heilige dingen hunner liefelijkste overdenkingen, en het dienen van God hun uitnemende lust is. Zie op **het kenmerk** als een toetssteen des Goddelijken levens; want om geestelijk gezind te zijn, moet men een geestelijk mensch wezen, en om geestelijk te zijn moet hij den Geest ontvangen hebben en onderdaan zijn van dat Koninkrijk **Gods**, hetwelk is rechtvaardigheid, en vrede, en blijdschap in den Heiligen Geest" (Rom. 14 : 17). Bevondt gij nooit onder het lezen der Heilige Schrift een zoeten vrede over uwe ziel zich verspreiden, en de heerlijke beloften de eene na de andere voortkwamen gelijk de sterren aan den avond-hemel, de eene nog luisterrijker dan de andere, — en gij gevoeldet eene gezegende overreding van uw deel in dezelve? Gezegend met een vrijmoedigen geest en toegang tot den genadetroon als tot uwen Hemelschen Vriend, dan immers **was** er vrede **Gods** in uw harte druipende, gelijk olie op de golven, zoodat alle opstand en rebellie van binnen bedaarde? **Gij** kent immers in uwen omgang met de heiligen **Gods**, de zoete samensmeltingen van hart en ziel, en gevoeldet dat zulk verkeer een gezegenden geur in uwen geest achterliet? Waren uw hart en genegenheden nooit getrokken tot de dingen **Gods** als gij in het **huis** des gebeds waart opgegaan ? en hoorende van Christus' persoon en werk, genade en heerlijkheid, werd uw geloof uitgehaald, uwe hoop bevestigd, uwe liefde ging uit, zoodat gij **u zelve**n geestelijk en Hemelschgezind bevondt, heiligen **vrede gevoeldet**, **die** geheel uwe ziel aandeed en bewaterde **gelijk** de rivier, die van Eden uitging en den hof bevochtigde.

Ziedaar zekere kenmerken en bewijzen van deelgenootschap der bijzondere roeping, welke mij allen meer of minder bij ondervinding bekend zijn, waarom wij niet over haar spreken als een onzeker misschien, Beschouwt deze dingen; weegt ze in de weegschalen des heiligdoms, en zie hoe ver Schrift en bevinding de innerlijke bewegingen uws gemoeds verlichtten, en wat gij getast, gevoeld en gehandeld hebt als een proef van Goddelijke onderwijzing in uwe ziel. Bevindt gij bij deze inwendige getuigenissen, dat gij **gezegend** werdt 'met deze bijzondere roeping, dan willen wij nu voortgaan tot ons volgend punt, welke is

11. Aan te wijzen, waartoe de heiligen Gods geroepen zijn: „God is getrouw, tot Welken gij geroepen zijt tot *de* gemeenschap van *Zijnen* Zoon Jezus Christus, onzen Heer.” Wanneer God Zijn volk roept door Zijne genade, is het om ze deelgenooten te maken van de hoogste zegeningen en de grootste heerlijkheid, die Hij den kinderen der menschen geven kan. En dit niet alleen voor de eeuwigheid maar ook voor den tijd; zoowel aan deze als aan gene zijde des graf. Daarom roept Hij hen toe door Zijnen profeet: „**Ben Ik Israël eene** woestijn geweest, of een land der uiterste donkerheid?” (Jes. 2 : 31.) Wanneer de **Heere** Zijn volk roept uit **de aardsche** vermaken, is het dan alleen om -hen te voeren in **de** paden der verdrukkingen en smarten? Wil Hij, dat ze de vleeschpotten van Egypte zullen verlaten om den hongerdood te sterven in een woeste, huilende wildernis? Dit was de klacht van die oude murmureerders, die Mozes beschuldigden, dat hij ze uit Egypte gevoerd had **om** hen van dorst te doen sterven. (Ex. 17 : 3.) Ontneemt Hij hun de aardsche vermaken om ze **te** verdoemen in ellende **en wanhoop**? O neen ! Hij roept ze zelfs in dezen tijd tot de grootste voorrechten en hoogste gunst, **die Zijne** eeuwige liefde-hun kon beschikken, en welke niet **minder** ia dan „**de** gemeenschap van Zijnen **Zoon** Jezus Christus, onzen **Heere,**” **opdat zij** gemeenschap en vereeniging zouden hebben met den **Zone Gods** door genade hier, en **hier** namaals deelgenooten Zijner heerlijkheid,

Gods geliefde Zoon is en was altijd het voorwerp van Zijne eeuwige vermaken. Hem te verheerlijken was van alle eeuwigheid Zijn bepaald, Zijn vast voornemen, en in de voortzetting daarvan gaf **Hij** Hem een volk, welke **Hij** Zich **zelven** formeerde, opdat zij Zijnen lof zouden verkondigen. Daarom **zeide** de Verlosser tot Zijnen Hemelschen Vader: „Al het Mijne is Uwe, en het Uwe is Mijne; en Ik ben in hen verheerlijkt.” (Joh. 17 : 10.) Zijn eeniggeboren Zoon is **Gods** erfgenaam, want Hij heeft Hem „**gemaakt** tot Zijnen eerstgeboren, **hooger** dan de koningen der aarde,” (Ps. 89 : 27); „Hem gesteld hebbende tot een erfgenaam van alle dingen.” (Hebr. 1 : 2,) „**Hem** kroonende

met eer en heerlijkheid, en gesteld hebbende over de werken Zijner handen, alle dingen Zijnen voeten onderwerpende." (Hebr. 2 : 7, 8.) Maar Zijn volk is Zijne erfenis, gelijk Israëel schaduwachtig was bij ouds; „**want** des **Heeren** deel is Zijn volk, Jacob is het snoer Zijner erve." En niet alleen maakte Hij Zijn volk tot Zijne erfenis, maar gaf hen ook aan **Hem** als Zijne bruid; en zegende hen als zoodanig met alle geestelijke zegeningen in den Hemel in Hem. **Alzoo** lezen wij in de gelijkenis (Matth. 22 : 2), dat „**een** zeker Koning Zijnen Zoon een bruiloft bereidde." Die zekere Koning is God; Zijn Zoon is de Heere Jezus Christus; de bruid is de kerk; en de bruiloft is de gemeenschap en vereeniging van de bruid met den Bruidegom. Maar vóór de bruiloft werd luide verkondigd : „Alle dingen zijn gereed," **Alzoo** wanneer God Zijn volk roept tot „de gemeenschap van Zijnen Zoon Jezus Christus, onzen Heere, dan zij alle dingen gereed. Die te genieten door het geloof is gemeenschap te hebben met den Vader en Zijnen Zoon Jezus Christus. (1 Joh. 1 : 3.) Doch wij moeten eerst den **grond** dier gemeenschap beschouwen, eer wij haren **aard** overwegen.

1. Toen God den mensch eerst formeerde en plaatste in den hof van Eden, waren God en mensch één van zin en wil, Toen kon God komen en wandelen in den hof aan den wind des daags, en de mensch van aangezicht tot aangezicht met Hem omgaan als een man met **zijn** vriend. **Maar** de val verbrak die samenstemming; zonde maakte scheiding tusschen God en het **werk** Zijner handen, De mensch **werd** een opstandeling, een vijand, **een** vreemdeling, en **Gods** toorn werd tegen Hem **geopenbaard**, zoodat om **zijnentwil** het aardrijk vervloekt werd. In dien staat kan er **geene** gemeenschap zijn: want gemeenschap veronderstelt vereeniging, overeenstemming, tezamen wandelen gelijk vrienden. Om nu die gemeenschap te herstellen, ja op meer verheven grondslag te bevestigen, behaagde het God **Zijnen eeniggeboren** Zoon Jezus Christus mensch te doen worden in" vereenigg met Zijn Goddelijk Persoon, Gelijk de Apostel spreekt: „**Gelijk** de kinderen **des** vleesches en des bloeds **deelachtig** geworden," Dit is de grondslag van alle gemeenschap met Zijnen Zoon, Jezus Christus, die door Zijne heilige menschheid, één met ons werd, doch zonder zonde. De mensch als mensch kan **geene** gemeenschap hebben met God als God. Er is **geene** vereeniging t **usschen** een oneindig Wezen gelijk God is, en een eindig schepsel gelijk de mensch is, evenmin als er vereeniging kan zijn tusschen een mensch en een beest, **Vóór** den val was er overeenstemming en omgang; vereeniging en gemeenschap. Om een vasten grond van gemeenschap daar te stellen nu, **nam** de Zone **Gods** onze natuur aan; **werd** mensch als wij; en **bevestigde** daardoor eene gemeenschap in eene

gemeene natuur. O, hoe heerlijk wordt hier de heilige **mensch-**heid van onzen gezegenden Heere, die daardoor een scheidsman werd, om Zijne handen op ons beiden te leggen, als God de natuur van God en als **mensch** de natuur van menschen deelende, en **alzo** een Middelaar van God en menschen werd, Doch tot verlossing en verzoening was noodzakelijk, dat de eischen **van** beleedigd recht werden voldaan, en dat in het hof des Hemels zoowel als tot de einden der aarde verkondigd werd : „Ik heb verzoening gevonden.” In die natuur, welke zondigde, heeft de Zone **Gods** geleden, Zijn bloed gestort en is gestorven, Die heilige ziel en lichaam, aangenomen uit de maagd Maria, lag Hij beiden als eene offerande op Zijne Godheid, **Gods** beleedigde gerechtigheid ten offer, droeg daarin den vloek der wet, en door de uitstorting van Zijn dierbaar bloed en den arbeid Zijner lijdende ziel bracht Hij eene eeuwige gerechtigheid aan, verloste en verzoende de gemeente, en zaligde haar in Zich **zelven** met **eene** eeuwige verlossing, Vergeet het nooit, dat in het kruis van Jezus Christus de grond der gemeenschap met Hem ligt.

Maar dit is niet genoeg. Alle menschen hebben een zeker deel in de heilige menschheid van den Heere Jezus Christus, uit kracht **eener** gemeene natuur. Evenwel zijn allen daardoor niet zalig; noch krachtdadig geroepen tot de gemeenschap van **Gods** geliefden Zoon. Alleen door *deelgenootschap* aan *Zijnen Geest* komen wij tot de gemeenschap met den Heere van leven en heerlijkheid ; naar luid dezer woorden: „Die den Heere aanhangt is één Geest met Hem.” Wanneer dan de Geest van Christus de ziel bezoekt met Zijne onderscheidende genade, en **zoo** Goddelijk leven mededeelt, geeft Hij haar eene geestelijke vereeniging met den Heere Jezus Christus, en daaruit ontspringt gemeenschap met den Zone **Gods** bevestigd op twee dingen : op **deel-**hebben aan Zijn vleesch, *en* aan Zijnen Geest. Uit kracht van Zijn vleesch is Hij één met ons; door *Zijnen* Geest zijn wij één met Hem. Door Zijn vleesch hebben wij vereeniging ; door Zijnen Geest gemeenschap met Hem. In Zijn vleesch kwam Hij tot ons op aarde; door Zijnen Geest heft Hij ons ten Hemel.

2. Den *grond* dezer heilige gemeenschap aangewezen hebbende, zal ik nu hare *natuur* verklaren. 1. Vooreerst noemen wij als noodzakelijk : *overeenstemming*. „**Kunnen** twee te zamen wandelen tenzij zij overeengekomen zijn?” **zoo** getuigt de Heere zelve. Zijt gij niet met den Heere Jezus overeengekomen, hoe zult gij gemeenschap met Hem hebben ? Maar „**wat** mededeel heeft de gerechtigheid met de ongerechtigheid? en wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis ?” (2 Cor. 6 : 14). Gij moet dus een rechtvaardige zijn zult gij gemeenschap hebben met een rechtvaardigen Christus; en verlicht worden met het licht des levens voor gij gemeenschap kunt hebben met

Hem, „die een ontoegankelijk licht bewoont, en in Wien **geene** duisternis is.” (1 Joh. 1 : 5). Dit geeft Hij door Zijne wederbarende genade, want Hij **geeft** Zijnen **Geest** in u, aanwijzende uwe ellende der **vervreemding**, wekt uw hartsverlangen **uit** naar vergeving en vrede ; en dan werkt Hij op *Zijn'* tijd, door de besprenging en ontdekking van Zijn verzoenend bloed, in u eene **geestelijke** overeenkomst, welke het beginsel is tot gemeenschap. **Zoo** is het ook natuurlijk, Welke gemeenschap zouden wij hebben met gemoed, hart of genegenheden van dien persoon, waarmede wij niet overeenkomen? Maar hoe **meer** overeenstemming des te meerdere gemeenschap.

2. Boven overeenstemming moet er ten tweeden **kennismaking'** zijn. „Gewen u aan God en heb vrede.” Den **eenigen** **waarachtigen** God te kennen, en Jezus Christus, Dien **Hij** gezonden heeft, is het eeuwige leven; maar wanneer wij Hem niet kennen, wat gemeenschap en vereeniging kunnen wij hebben met Hem? Doch zullen wij Hem kennen, Hij moet Zich aan ons openbaren, ontdekken Zijn liefelijk aangezicht ; het deksel van-ongeloof van onze harten nemende; en **Zich** **zelve** aan ons openbaren gelijk Hij zich niet openbaart aan de wereld. In deze kennis is een wasdom (2 Pet. 3 : 18); en naarmate van den wasdom vermeerdert liefde en gemeenschap. Er zijn menschen, wien wij te minder **begeeren** te kennen naarmate wij ze kennen, en anderen, naar welke wij begeerte hebben naarmate **wij** **daarmede** in kennis zijn, **De** gezegende Heere zullen wij **begeeren** te kennen naarmate wij **Hem** hebben **leeren** kennen, naar Wien wij nooit volmaakt kennen, totdat wij Hem zien, gelijk Hij is, en kennen gelijk ook wij gekend zijn. (1 Joh. 3 : 2 ; 1 Cor. 13 : 12.)

3. Doch in de derde plaats is er bij overeenstemming en kennis noodig tot deze heilige gemeenschap **eenigermate** **heilige** **vrijmoedigheid** en **vertrouwen**; dewijl zoolang er twijfel en **vreeze**, beven en hopen is, er geen zoete gemeenschap is. **Zoo** is het in aardsche dingen, dat gij eenigermate vertrouwen moet stellen in uwen vriend zult gij met open hart en mond tot hem spreken en met hem omgaan; anderszins drukt gij uwe gedachten en gewaarwordingen niet vrij uit. Is er sluwheid aan de eene of **andere** zijde ; koudheid of **achteruithouding**, het zal een hefboom zijn voor alle gemeenschap, Doch hebt gij de overtuiging, dat hij een waar vriend is in wiens oor gij uwe klacht uitspreekt, die medelijden met uwe benauwdheid heeft, **zoo** mogelijk **goede** raad geeft en betrouwelijk met u spreekt, het zal **tusschen u** gemeenschap van hart en genegenheden vestigen. **Zoo** is het met de gemeenschap van Jezus Christus. Er moet **eenig** **geestelijk** vertrouwen zijn zullen wij met Hem **verkeeren**; een gevoel, dat Hij ons lief heeft en wij Hem beminnen ; een zien

en steunen op Hem als onzen besten Vriend, onzen wijzen raadsman, onzen krachtdadigen Leermeester, onzen eenigen Zaligmaker, voortdurende hoop en blijvende toevlucht.

4. Bij gemeenschap is ten vierden behoefte *een zelfden zin*. Gelijk de apostel zegt: „Wij hebben den zin van Christus.” Als liefhebbers der waarheid en gerechtigheid, als deelgenooten van Gods heiligheid, als verlost en wedergeborene kinderen des lichts, wat gemeenschap kunt gij hebben met een dronkaard, met een onheilige, met een **zweerder** die allen Godsdienst veracht en bespot? Gij zegt oogenblikkelijk: met zulke wezens kan ik **geene** gemeenschap hebben; mijne metgezellen moeten de kinderen Gods zijn, **Alzoo** in de genade. Indien gij niet hebt den zin van Christus, om te zien, te gevoelen, te beminnen en te haten **zoo** en datgene, wat Christus doet, gij kunt met Hem niet in de zoete gemeenschap wandelen, Indien gij **lieft** en leeft in de zonde, en Hij **lieft** en leeft in heiligheid, wat gemeenschap is er tusschen u en Hem in liefde? Indien gij in de wereld leeft en die bemint, en Hij scheidde zich af van haar bij Zijne omwandeling op aarde, wat gemeenschap kan er zijn tusschen u en Hem in Hemelschgezindheid? Indien gij allerlei lusten en begeerlijkheden dient, en wandelt in de wegen des doods en verderfs, wat gemeenschap kunt gij met Hem hebben, die als gehoorzame Zoon in al de schoonheid van heiligheid wandelde? Of ook, indien gij zonder verdrukking o oefening des gemoeds zijt, zonder smart of droefheid, beproeving of verzoeking, wat gemeenschap hebt gij met Hem, die was „**een** Man van smarte en verzocht in krankheid?” Den zin van Christus te hebben moet gij geworpen zijn in den vorm van Christus, deelgenoot van den Geest van Christus, en iets kennen van de tegenwoordigheid en kracht van Christus, en aldus getrokken tot eenige zoete gemeenschap met Hem, als uwen geliefden Heere.

5. Gemeenschap geeft vervolgens te kennen: *ijver voor Christus zaak*. **Zoo** is het met deelhebbers in eene bank of zaak: elk is angstvallig voor des anderen belang, dewijl het belang des **eenen** ook des anderen en van allen is. **Zoo** in de genade: **zij** die gemeenschap met Christus hebben, ijveren voor Zijne zaak; zijn bezorgd omtrent Zijne zaak, **begeeren** Zijne heerlijkheid en **dat** Zijn naam gediend en gehoorzaamd worde onder de menschen. Zijne eer is hun dierbaar; Zijn naam hun **begeeren**; Zijne waarheid hoog gewaardeerd; **Zijn** volk bemind; Zijne dienstknechten geprezen: om met de woorden van **HART** alles in eens te noemen:

„**En** alle ding, dat Hij bemint,
Is hun ook even dierbaar.”

6. Gemeenschap onderstelt ook deel te *hebben in hetzelfde Zot*,

hetzij van vreugde of lijden, en dat gewilliglijk; want ook geschiedt dat vaak onwillig. De beide moordenaars met Christua gekruist hadden gemeenschap met Hem in uitwendig lijden; doch onwillig. Maar toen Mozes „de smaadheid van Christus meerderen rijkdom achtte dan de schatten van Egypte,” en Paulus uitzag naar „de gemeenschap des lijdens Christi,” **was** dat een gewillig deelnemen in het lot van den Man van smarten, Hebben wij gemeenschap met Christus, wij moeten het met Hem hebben zoowel hier beneden als daar boven. Was Hij **veracht** en **vervolgd**? **Wij** moeten veracht en vervolgd worden. Werd Hij **gehaat, geslagen** en kwalijk behandeld: werd Hij verkeerd beoordeeld en **gelaakt, een** dronkaard en wijnzuiper genoemd, een vriend van tollenaars en zondaren **geheeten, schoon** zijn leven rein en heilig was? Ook wij moeten dergelijke verkeerde voorstellingen ons onderwerpen. ‘Leed Hij in den hof de verzoeken des satans en de verberging van **Gods** aangezicht; **werd zijn** zweet groote druppelen **bloeds** onder het gewicht van zonde en smart? O, zullen wij gemeenschap met Christus hebben in Zijn lijden in den hof en op het kruis, wij moeten bij innerlijke bevinding iets kennen van deze smarten onder de zonde, anderszins hebben wij **geene** gemeenschap met Hem in Zijn lijden en sterven.

7. Wederom geeft gemeenschap te kennen een *verkeeren* van Zijne genade jegens ons en onze behoeften tot Hem ; een ruiling van goederen : Hij geeft ons Zijnen Geest, tegenwoordigheid, kracht, liefde, en wij geven Hem terug niet alleen ons hart met zijne genegenheden, onze ziel en lichaam, om geheel en eeuwig de Zijne te zijn, maar leggen ook onze zonden aan Zijne voeten, werpen onze lasten op Hem, vertellende Hem ons smarten en kwellingen, en storten onze begeerten in **Zijn** toegenegen oor. Deze gemeenschap met Zijnen Zoon Jezus Christus, onzen Heere, is het hoogste voorrecht en de grootste gunst, die God hier aan **Zijn volk** kan geven ; en gezegend te zijn met deze weldaden is het zekerste onderpand, gelijk ook de voorsmaak en proef van eeuwige gelukzaligheid. Door deze heilige gemeenschap wordt de schuldige consciëntie van haren last bevrijd; van hartsbenauwdheid getroost; de ontmoedigde geest opgewekt, en de geheele ziel gezegend. Door deze heilige gemeenschap deelt de Heere Jezus uit Zijne volheid elke Hemelsche gave mede. Wijsheid, sterkte, kinderlijke **vreeze**, teederheid der **consciëntie**; afscheiding en dood zijn aan de wereld, een geest des **gebeds** en der dankzegging, verbrokenheid, nederigheid, zelfverfoeiing, Goddelijke droefheid over de zonde, aan **bidding**, bewondering en verheffing, met dien hoofdzegen: liefde — wat een overvloed van **genaden** worden medegedeeld door de gemeenschap met den Zone **Gods**. Wat nederbuigend goed, dat

de Heere Zich **zoo** laag buigt tot arme schuldige zondaars, die aan zich **zelven** gelaten nooit iets deden dan ongerechtigheid, af wij king en opstand !

Maar zelfs deze gemeenschap, zoet en gezegend als zij is, is maar eene inleiding en begin dier **hoogere**, zalige, eeuwige en **heerlijke** gemeenschap daar boven. Hebben wij met Christus gemeenschap op aarde, **wij** zullen ze met Hem hebben in den Hemel; en worden wij hier bevoorrecht Zijne tegenwoordigheid te genieten, Zijne liefde te gevoelen, Zijne **kracht** te **kennen**, wij zullen Hem eenmaal met ongedekten aangezicht zien gelijk **Hij is**.

III. Doch wij spoeden ons tot ons derde punt, welke is te wijzen op *de getrouwheid Gods*, in de volvoering van **Zijn** voornemen om Zijn volk te roepen : „**God** is getrouw.” Zijn volk geroepen hebbende tot de gemeenschap van Zijnen Zoon Jezus Christus, zal God getrouw bevonden worden aan *Zijn Woord en aan Zijn werk*, 1, Als een God, „ Die niet liegen kan,” zal Hij zekerlijk Zijne beloften vervullen. In den Hemel maakte **Hij** van eeuwigheid een verbond met Zijnen Zoon en den Heiligen Geest, ten goede van Zijn bijzonder volk. Hij zal getrouw zijn aan Zijn verbond ; gelijk Hij zelf zegt : „Ik zal **Mijn** verbond niet ontheiligen, en hetgeen uit Mijne lippen gegaan is zal Ik niet veranderen, Ik heb eens gezworen bij Mijne heiligheid : **zoo** Ik aan David liege! Zijn zaad zal in der eeuwigheid zijn, en Zijn troon zal voor Mij zijn gelijk de zon. Hij zal eeuwiglijk bevestigd worden, gelijk de maan; en de getuige in den Hemel is getrouw.” (Ps. 89 : 35-38.) Hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar **Gods** verbond zal niet voorbijgaan, want het is **alles** wel geordineerd en vast. Dit verbond nu, in eeuwigheid gemaakt, bevestigde **IIij** in den tijd met **eenen** eed, gelijk de Apostel spreekt: „ Want als God aan Abraham de belofte deed, dewijl Hij bij niemand, die meerder was, had te zweren, **zoo** zwoer Hij **bij** zich **zelven**, zeggende : „**waarlijk**, zegenende zal **Ik** u zegenen, en vermenigvuldigende zal Ik u vermenigvuldigen.” (Hebr. 6 : 13, 14). Dit deed Hij zegt de Apostel, tot vertroosting van de erfgenamen der beloften. (Vs. 16, 17). En niet alleen zwoer Hij aan Abraham ; maar Hij bestemde bij eede Zijnen lieven Zoon als Hoogepriester over het huis **Gods**, toen **Hij** tot **Hem** zeide : „De Heere heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen : „Gij zijt Priester in der eeuwigheid naar de ordening van Melchizédek.” (Hebr. 7 : 21.) Aan dien dubbelen eed zal Hij getrouw bevonden worden: want wanneer een eed verbindend **is** onder menschea, hoe veel te meer **Gode!** De getrouwheid **Gods** aan Zijnen eeuwigen raad en aan Zijnen eed, zijn „ t wee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is dat **Gode** liege,” in welke „**eene** sterke **ver-**

troosting hebben wij, die de **toevlucht** genomen hebben om de voorgestelde hoop vast te houden." (Hebr. 6 : 18.)

2. Daarenboven is de Heere getrouw aan *Zijn werk* aan het harte. Hij begon het werk om dat te voleindigen. Hij riep u door Zijne genade, om u te geven gemeenschap met Zijnen geliefden Zoon, Dat werk begonnen hebbende zal niets Hem van Zijn voorgenomen besluit afbrengen, om Zijn geroepen volk genade gemeenschap te geven met Zijnen Zoon Jezus Christus, onzen Heer. Gij moogt ze thans niet genieten, althans **zoo** niet als uwe begeerte is ; maar Hij die u riep is getrouw, en zal die gemeenschap vernieuwen of geven op Zijnen tijd.

En hoe hebben wij die getrouwheid noodig ! Veelvuldig zijn de hindernissen dier gemeenschap. Het gemoed door nevelen verduisterd, de ziel aangevallen met verzoekingen; door zonde omringd ; in afkeeringen verstrikt; door schuld gedrukt; in twijfel benauwd ; het vleeschelijk gemoed rebelleerende ; door den satan geplaagd, de wereld verleidt, en **zoo** vele inwendige kwaden worden door **elken** Christen in meer of minder mate gevoeld en ondervonden. Nochtans God is getrouw, en **Hij zal niet** gelijk die hindernissen toelaten, **schoon zij** ook de gemeenschap met Zijnen Zoon Jezus Christus mogen stremmen.

Doch God werkt middellijk, en meerendeels houdt Hij **Zijn** werk aan de ziel door middelen staande. Gebed en **smeeking** ; lezen van **Gods** Woord; overdenking en prediking der waarheid, en gemeenschap met **Gods** volk ; waken tegen **boezemzonden** ; wederstaan van den duivel ; strijden tegen de zonden, zijn als **zoo** vele verordende middelen van God, en de Heere is getrouw, zoowel in Zijn volk daarin te helpen als hen daarin en daardoor te zegenen,

Mogen wij **dan niet** zeggen: „God is getrouw, door Welken gij geroepen zijt tot de gemeenschap van Zijnen Zoon Jezus Christus, onzen Heer?" Hier ruste onze hope — God is **ge**trouw. Ons geroepen hebbende door Zijne genade zal Hij nooit het werk ongedaan laten, door zonde bedorven noch door den satan overweldigd, Hij zelf zal het voortzetten en voleindigen ; en zal ons hier geven te genieten de zoete gemeenschap tot welke Hij ons riep in de levendmaking door Zijnen gezegenden Geest, Hij zal het ook volmaken in de volkomen gelijkvormigheid aan den beelde **Christi**, om de gansche gemeente der eerstgeborene eeuwiglijk te doen genieten de zalige gemeenschap met den Vader, den Zoon en den Heiligen Geest, den heerlijken Drieënigen God van Israël !

AMEN.

DES GEESTES INWENDIGE VOORBIDDING.

LEERREDE OVER ROM, 8:26, 27: „**EN** DESGELIJKS KOMT OOK DE GEEST ONZE ZWAKHEDEN MEDE TE HULP: WANT WIJ WETEN NIET, WAT WIJ BIDDEN ZULLEN, **GELIJK** HET BEHOORT; MAAR DE GEEST ZELF BIDT VOOR ONS MET ONUITSPREKELIJKE ZUCHTINGEN. **EN** DIE DE HARTEN DOORZOEKT, WEEET, WELKE DE **MEENING** DES **GEESTES** ZIJ, DEWIJL **HIJ** NAAR **GOD** VOOR DE HEILIGEN BIDT,

Het is nu omstreeks dertig jaren geleden, sinds ik voor het eerst ter school gedaan werd. Ik bedoel niet de openbare school, op welke ik **door mijn** vader geplaatst werd om latijn en grieksch te **leeren**, dewijl mijne **natuurlijke** opvoeding voltooid mocht **heeten** aler mijnne opleiding in de genade aanving. Maar ik meen de school van Christus, waar het onderwijs **Hemelsch**, de regels geestelijk en de tucht Goddelijk is. **En** een der eerste lessen, die ik in de school van Christus te **leeren** had, was de kracht en zin te verstaan van Jezus woorden tot de Samaritaansche vrouw: „God is een Geest, en die Hem **aan**-bidden, moeten Hem aanbidden in geest en in waarheid.” Met vele kinderen is het een tijd van huilen wanneer zij eerst ter school gaan, en **zoo** bevond ik het ook: te midden van vele tranen en smarten, van diepe inwendige beproevingen en verdrukking behaagde het den Heere, naar **Zijne** vrijmachtige genade, den geest der genade en der gebeden over mij uit te storten. Naarmate dat de Heere instortte goot ik uit, en bracht den meesten tijd door in tranen, gebeden en **smeekingen**; want waarlijk, ik vond geen troost in **eenig** anderen weg, Die Geest des gebeds toen en **alzo** eerst medegeedeeld, is tot roem en prijs van God, tot heden uit mijn hart niet geweken. Ja, ik belijd het vrijmoedig, vaak zonk hij tot lagen eb; werd **som**-**tijds** teruggehouden door schuld en **veroordeeling**; is nu eens bijna verwoest geworden door ongelooft, of dan weder overweldigd in mij door vleeschelijkheid en doodigheid. Doch gelijk **eene** bron ontspringt uit de zijde des heuvels, of gelijk **eene** rivier voortvloeit van den top der bergen, **zoo** zal die Geest, door de genadige uithaling des **Heeren**, voortgaan met vloeien, ja nimmer **daarmede** ophouden, totdat zij zich **ontledigt** in den boezem van een oceaen van eeuwigen prijs.

Maar bovendien dit genadewerk van innerlijke tusschenkomst, zijn de werkingen des Heiligen **Geestes** aan **Gods** Heiligen vele

en verscheiden, **gelijk** ze in de Schrift ontdekt en hun door persoonlijke bevinding bekend zijn. Hij is het, die hun uit den dood opwekt en levend maakt; die de ontwaakte consciëntie van zonde overtuigt; die als de beloofde Trooster het uit **Christi** neemt en hunner ziel bekend maakt; die de liefde **Gods** uitstort in het harte; die de nedergeworpenen in droefheid en smarte opbeurt; die al **Gods** volk op het enge pad en den nauwen weg leidt ten eeuwigen leven; die met hunnen geest getuigt, dat zij kinderen **Gods** zijn; en, om **niet** meer te zeggen, die hen doet roepen: „Abba, Vader!” Alle deze zijn **zoo** vele verscheidene takken van het werk des **Heiligen Geestes** aan het harte. Maar er wordt in onzen tekst **van eene werking** des **Geestes** gesproken, waarbij ik, met **Gods** zegen, meer bijzonder uwe aandacht heden **wensch** te bepalen; namelijk hoe de Geest onze zwakheden mede te hulp komt, en hoe **Hij** in het harte bidt met onuitsprekelijke **zuchtingen**. Ook zal **ik u uitnoodigen** met mij te zien hoe **de** groote Onderzoeker des harten ziet en herkent Zijne onuitsprekelijke zuchtingen; **en** hoe het geheel is gericht naar **Gods** wil, die de hoogste regel is van recht en verkeerd, en zonder welken niets heilig noch aannemelijk is. Ik hoop dus, met **Gods** zegen in de **ont-**vouwing der woorden.

- I. Aan te wijzen, die genoemde *zwakheden*, en hoe de Geest die te *hulp* komt.
- II. Stilstaan bij de *beddingen* des **Geestes** met *onuitsprekelijke zuchtingen*.
- III. Aantoonen hoe *de groote Onderzoeker des harten de meening des Geestes weet*,
- IV. Verklaren, hoe dit *met den wille Gods overeenkomt*.

1. Om dan den zin en meening des Apostels te verstaan. Wat hij door *zwakheden* verstaat, moeten wij onderscheid maken tusschen zwakheid en zonde. Zwakheden in ons zijn in zekeren zin betrokken tot de natuur der zonden; doch dat alle zwakheden op zich **zelven** niet noodzakelijk zondig zijn, is duidelijk in den Heere Jezus Christus **Zelven**, dat Hem **hongerde en dorste**; dat **Hij** moede was en sliep. Deze nu waren in Zijn geval onzondige zwakheden, dewijl Hij, schoon de **menschelijke** natuur in haar **geheel** aannemende, evenwel de verdorvenheid dier natuur niet aannam; want de natuur, die Hij in vereeniging met Zijne **Goddelijke** natuur aannam was volkomen heilig, zonder **eenige** vlek of smet der zonde; nochtans werkelijk **vleesch** en bloed **zijnde**, bezat die natuur noodzakelijk al die onzondige zwakheden, **welke** onafscheidelijk verbonden **zijn** met vleesch en bloed in dezen tegenwoordigen staat. Doch die **zwak-**

heden, welke in den Heere Jezus Christus vrij waren van zonde, **zijn ten aanzien** van ons niet noodzakelijk zondeloos. Er is b.v. **geene** zonde in, dat iemand des nachts slaapt; maar dat een mensch sluimert onder de prediking, of in slaap valt op zijne knieën, dat is zeer zondig. Er steekt **geene** zonde in wanneer iemand vermoeid is na zwaren arbeid, maar wel wanneer wij vermoeid zijn in het huis des **gebeds**. In een matig gebruik van spijze, tot stillen van onzen honger is **geene** zonde, maar wel in een onmatig eten, Het was voor Timotheus **geene** zonde een weinig **wijns** te gebruiken om zijne maag; maar wel zou het zondig geweest zijn, wanneer hij sterken drank dronk of te veel wijn gebruikt had. Daarom, schoon honger en dorst op zich zelve niet zondig is, nochtans zijn ze zwakheden; en hoewel eten en drinken niet zondig is, evenwel is onmatigheid en dronkenschap dat in volle mate. Zwakheden mogen dus op zich zelf niet noodzakelijk zondig zijn, onze zondige natuur mengt zich evenwel **zoo** geduriglijk met dezelve, dat ze dienstknechten der zonde en werktuigen des kwaads worden. Gij zult oogenblikkelijk dat onderscheid bemerken, door een blik in onzen tekst, Wij kunnen niet met eigenlijke woorden zeggen — neen, wij zouden beven bij de gedachte zelfs — dat de Heilige Geest onze zonden te hulp komt, maar wij mogen zeggen, gelijk God zelf gezegd heeft in de woorden voor ons liggende, dat de Geest onze zwakheden te hulp komt. De ware **beteekenis** van het woord is: gebrek aan sterkte en kracht; en in dien zin zal ik nu **eenige** zwakheden pogen aan te wijzen, welke de Heilige Geest op eene bijzondere wijze te hulp komt.

1, vooreerst is er de zwakheid van **onkunde**; want wij lezen in den tekst, dat „**wij** niet weten, wat wij bidden zullen, gelijk het behoort.” Sinds den val is een deksel van **onkennis** over des **menschen** gemoed verspreid, hetwelk niemand dan God zelf kan opheffen. Hiervan spreekt de Apostel als hij zegt: „**Maar** tot den **huidigen** dag toe, wanneer Mozes gelezen wordt, ligt een deksel op hun hart.” En om duidelijk aan te **toon**en, dat niemand dan de Heere dat kan wegnemen, voegt hij er bij: „**Doch zoo** wanneer het tot den Heere zal bekeerd zijn, **zoo** wordt het deksel **weggenomen**.” Ook laat Hij ons niet in het onzekere, wiens werk het van de drie Personen in de gezegende Godheid is, die dat Goddelijk werk verricht, want **zoo** zegt hij: „**De** Heere nu is de Geest,” (2 Cor, 3 : 15-17.) De gezegende Geest dan helpt deze zwakheid van onkunde, door ze weg te nemen; en dat doet Hij door het gemoed te ontsteken met Goddelijk licht, en ons een geestelijk inzicht te geven van die dingen, welke te voren verborgen waren voor onze **oogen**. Het is in de genade gelijk het in de natuur is. Des nachts is een sluier van duisternis over de aarde verspreid, die **geene** oefe-

ning der aarde zelve kan wegnemen. **Zoo** lezen wij van duisternis, **eene** geestelijke duisternis, die de aarde bedekt, en groote donkerheid de volken, Doch hoe kan in de natuur die duisternis weggenomen worden, tenzij door het verrijzen van licht ? **Alzoo** is het in de genade, overeenkomstig de woorden : „**Maak** u op, word verlicht, want uw licht komt, en de heerlijkheid des **Heeren** gaat over u op. — Over u zal de Heere opgaan, en Zijne heerlijkheid zal over u gezien worden.” (Jes. 60 : 1, 2.) In bijna evangelische bewoordingen spreekt de Apostel : „**Eertijds** waart gij duisternis in den Heere, maar nu **zijt** gij kinderen des lichts.” (Efez. 5 : 8.) Zoolang **dan** dit **deksel** over het hart gespreid **is**, zijn wij onkundig zelfs tot wien te bidden ; ook zien wij **niet**, het groote Voorwerp van alle ware geestelijke aanbidding, totdat de Geest ons verlicht; noch weten te bidden, totdat de Geest ons ter hulpe komt; en kunnen onze **smeekingen** niet recht voorstellen, totdat de Geest ons rechte gevoelens en rechte woorden geeft.

Doch **deze** zwakheid van onkunde en de noodzakelijkheid dat de Geest ons ter hulpe komt, zullen wij **klaarder zien** door stil te staan bij de verscheidene omstandigheden, in welke deze zwakheid gezien en geholpen wordt. Ziet **b.v.** op de verschillende **verdrukkingen** in de voorzienigheid of in de genade, welke de Heere ons oplegt, Hoe diep is hier vaak onze onkennis! Hoe weinig verstaan wij waarom de Heere ons die bijzondere verdrukking oplegt, onder **dewelke** onze ziel zucht bezwaard zijnde. Hier is **eene** zwakheid van onkunde. En hoe hebben wij behoefte aan de bijzondere hulp des **Geestes** in deze zwakheid, opdat wij niet noodeloos en ongeloovig bidden om de wegneming **eener** verdrukking, welke de Heere gezonden heeft, om op eene genadige wijze tot ons geestelijk goed te werken, Wij mogen door des **Geestes** hulp, in navolging des **Heeren** in den hof Gethsémané bidden om onderwerping aan het kruis; maar **weg-**neming daarvan te vragen kan niet **overeenkomstig** des Heerën wil **zijn**; en **wij mogen** ons verzekerd houden, dat de Geest ons **niet** zal help& **onaannemelijke** ameekiagen **uit** te spreken, „**dewijl** Hij naar God voor de heiligen bidt.” De Apostel bad om **wegneming** van den doorn uit **zijn** vleesch; doch **zoo** was des Heeren **wil** niet, **maar** daaronder **de algenoegzaamheid** Zijner genade te openbaren, en hem den zuchtenden lijder te **leeren**, dat **Gods** kracht in zwakheid volbracht wordt. (2 Cor. 12 : 9.) En als wij onwetende **zijn** van de behoefte der **verdrukkingen**, totdat de Geest ons die leert en ons **derzelve** onderwerpt, **zoo** **zijn** wij ook onbekend met de natuur ja zelfs met de noodzakelijkheid van **geestelijke zegeningen**, totdat **de** Geest die zwakheden te hulp komt door ons Goddelijk licht daarover te geven. Daarom zegt de Apostel: „**wij** weten niet wat wij bidden zullen

gelijk het behoort,” — zelfs de natuur van geestelijke zegeningen zijn voor onze **oogen** verborgen. Hoe zullen wij dan om **haar** bidden tenzij het den Geest **behage** deze onkunde weg te nemen en ons te doen gevoelen waaraan wij wezenlijke behoefte hebben? En niet alleen toont Hij ons onze behoefte aan geestelijke zegeningen, maar geeft ons ook klaar te zien, **dat zij** van God **zelve**n moeten komen in onze harten door **eene** Goddelijke **toepassing**: „**want** alle goede **gave** en volmaakte **gifte** komt van boven.” (Jac. 1: 16.) Hoe weinig toch gevoelden wij weleer onze persoonlijke behoefte aan **Gods** barmhartigheid ; aan vergeving uit **Gods** mond ; aan liefde door den Heiligen Geest in ons harte uitgestort; aan den vriendelijken aanblik van het licht **Zijns** verheven **aangezichts**; aan de beloften Zijns **Woords**, met kracht toegepast; aan de toepassing van verzoenend bloed bevindelijk besprengd aan de consciëntie; aan de ontdekking van Christus door de-kracht des **Geestes** aan onze ziel; — hoe onkundig waren wij in den tijd **onzer** duisternis niet alleen van de **natuur**, maar -zelfs ook van de **noodzakelijkheid** dezer levende zaken, de ziel **eener** levende en zalige ondervinding, totdat onze harten verlicht waren door den Heiligen Geest. Maar licht ziende in **Gods** licht door Zijne verlichtende genade, zien wij niet alleen onze behoefte aan die dingen, maar worden **zoekende** gemaakt naar dezelve als gepast voor onze behoeften, **zoo wij** ze niet dadelijk genieten. **Hoe** gezegend en hoe **gepast** neemt de **Heilige** Geest onze **onkennis** aan deze levende **wezenlijkheden** weg, door een straal van licht in onze zielen te werpen, Mogen wij derhalve niet zeggen, dat Hij en Hij alleen deze zwakheid te hulpe komt? Trouwens buiten **Zijn** hulpe en verlichting zouden wij in duisternis en de **schaduwe** des doods zijn gebleven, voldaan met onze onwetendheid; of gelijk de Farizeeën zeggen ; „**wij** zien,” terwijl het licht, dat in ons is duisternis was, en onze zonde zou gebleven zijn,

2, Doch wij hebben zoowel Goddelijk leven als Goddelijk licht noodig — leven om te **gevoelen** zoowel als licht om te **zien**. Wij kunnen, en misschien gebeurt het ons somtijds, dat wij onze behoefte zien aan deze zegeningen, en dat zij allen opgelegd zijn in de volheid van den Zone **Gods**. Maar is er altijd in ons hart een bidden om dezelve? Gaat daarom telkens **eene** geestelijke zucht op? Is er eene voortdurende ernst in het worstelen met den Hëere, dat Hij ons die vergunne? He-laa ! geenszins ; want maar al te vaak zijn wij begraven in vleeschelijkheid en doodigheid. **Alzoo** hebben wij behoefte, dat de Geest onze zwakheden te hulpe komt, zoowel van koudheid en doodigheid als van onkunde. En Hij komt die zwakheid te hulp, **door** de mededeeling of genadige- vernieuwing van dien Geest des geloofs en des gevoels, van inwendig leven en kracht,

van ernstig worstelen in de gebeden, waardoor wij van tijd tot tijd geleid worden tot den troon der genade, met beweging van Goddelijk leven opspringende in onze ziel, (ontspring, o bron!) en biddende tot den Heere, niet slechts onze behoefte aan Hemelsche dingen op **verren** afstand ziende en de gepastheid **derzelve** overdenkende, maar die behoefte diep, zeer diep gevoelende, en onze ernstige begeerten in **Gods** schoot **neder**leggende, dat Hij naar den rijkdom Zijner genade deze **zegeningen** over ons zou uitgieten.

3. Maar er is ook **eene** zwakheid van ongelooft, van welke Paulus spreekt als „**de** zonde, die ons **lichtelijk omringt.**” Wij kunnen Onze behoefte aan Goddelijke zegeningen **zien**, en onze behoefte gevoelen aan de bevindelijke en gevoelige **mededeeling** derzelve, en evenwel door veel ongelooft als **eene** zwakheid belet en verhinderd worden in onze **smeekingen** om dezelve aan den troon der genade. Nu, het ongelooft **gebed** is **Gode** niet welgevallig ; het gebed des geloofs hoort Hij. Doch wij kunnen dat geloof **zoo** maar niet aanvatten noch hetzelfde bij voortdoring in levende oefening brengen ; het is **eene** gave en het werk **Gods**. Wij hebben dus **noodig**, dat de Heilige Geest **deze** zwakheid te **hulpe** komt, welke van alle zwakheden de meest hinderlijke is **voor** de beloofde zegeningen, gelijk wij weten, dat het de zonde is, die de kinderen **Israëls** buiten het beloofde land hield. „**Wij** zien, dat ze niet hebben kunnen ingaan van **wege** hun **ongelooft.**” (Hebr. 3 : 19.) Maar somtijds schijnt geloof en ongelooft in het hart te worstelen, en elkander **te** beoorlogen, gelijk Jakob en Ezau in den buik van **Rebekka**; of gelijk met den man in het Evangelie, die uitriep : „**Ik** geloof, Heere! kom mijne ongelooftigheid te hulp.” Mark. 9 : 24.) De Geest nu, komt deze zwakheid te hulp door het opwekken van den geest des geloofs. En geholpen door Zijne genade, verlevendigd door Zijne werkingen en getrokken door **Zijne** kracht, naderen wij tot den troon der genade in geloof, spreken uit het gebed des geloofs, en vestigen onze **oogen** op den Zone **Gods** in geloof; — is dit niet de zwakheden te hulpe komen ?

4. Doch ook zijn wij vaak **slap** in onze **geestelijke** bewegingen, en **traag en bezwijkende** onder de lengte van de reize, de vermoeienissen van het pad, het gewicht van het kruis en de ruwheid van den weg. **Wij** zijn gelijk iemand, die tegen wind en stroom moet inroeien; **hij** stelt zich een wijle **tijds** goed te weer, maar allengs wordt **hij** moede door den **gedurigen** tegenstand dien hij ontmoet; en dan worden zijne handen al gaande weg **slap** en hij wordt door de kracht van **den stroom** weggevoerd. Niet alleen dus maakt ons de ontzettende kracht der zonde in ons vleeschelijk gemoed bezwijkende en traag,